

ممیزی اضافه کند و بگیرد
این پیشنهاد بمقیده بنده چند نتیجه
دارد
یک نتیجه اش این است که دولت
ملی ای حال پولش را میگیرد و ممیزی
میکنند ولی هرچائی را که امسال ممیزی
نکرد چرا پولش را بگیرد من مانند برای
بعد

شاید در بودجه سال بعد که مجلس بعد
می نویسد پول داشته باشیم آنوقت از محل
دیگر چرا صدینج اضافه بگیرد؟ صدینج
هرجائی را جهت مخارج ممیزی همانجا
بگیرند
حالا مطلب من اینست اما اگر بیان
فصوری دارد البته ممکن است آقای مخبر
و آقایان اعضاء کمیسیون این مسئله را
اصلاح کنند لیکن اصل مطلب اینست و
یکی هم اینکه اختصاص بدوستان هزار تومان
وجهی ندارد

یک دهمه میفرمایند دوستان هزار تومان
یک دهمه می نویسند صدینج
آیا صد پنج دوستان هزار تومان است
کتر است؟ بیشتر است؟ پس هر کجائی
را که ممیزی کردند آن مالیات ممیزی شده
را صدینج علاوه کنند و جهت مخارج ممیزی
بگیرند

این ماده به عقیده بنده يك امر است
که برای هر کس ناگوار است چون اگر
شما امسال آمدید در ده من صد پنج مالیات
علاوه کردید و گرفتید ولی ممیزی نکردید
آنوقت این يك مالیات بی فلسفه ایست لیکن
اگر ممیزی کردید و صد پنج هم گرفتید
آن وقت من هم راضی هستم و فلسفه هم
داد

وزیر مالیه - راجع باین لایحه همان
طور که فرمودند دو قسمت است یکی
اعتبار است که بدولت داده میشود برای
مخارج ممیزی
یکی هم آن محلی است که برای
بر کردن این اعتبار یعنی دوستان هزار
تومان معین میشود

یعنی مجلس این اعتبار را به وزارت
مالیه میدهد و این دوستان هزار تومان را
برای مخارج اجرای قانونی که از مجلس
گذشته است معین میکنند و بعد هم برای
اینکه این دوستان هزار تومان مجلس
بر شود پیشنهاد شده است که صدی پنج
بمالیاتی که در مملکت گرفته میشود اضافه
کنند

ولی این ترتیبی را که آقایان جا
اظهار فرمودند دچار اشکال میشود بجهت
اینکه از يك طرف این دوستان هزار تومان
اعتبارا بدولت میدهند
از آن طرف برای بر کردن این دوستان
هزار تومان اجازه میدهند صدی پنج گرفته
شود و اگر بخواهند محدود بکنند به بعضی
نقاطی که ممیزی می شود ممکن است يك

نقطه این مآخذ بر نشود و از طرف دیگر
هم دولت در نظر دارد که در سنه ۱۳۰۵
اقدام و شروع به ممیزی کند و باین ترتیبی
که قانون معین کرده در تمام مملکت بدون
اینکه تبعیض شود این کار را انجام دهد و
اداره را هم که برای انجام این کار و
خدمت معین میکنند نمی شود ناقص معین
کرد یا حقوقشان را نبرداخت

برای اینکه در يك قسمت شاید يك ماه
یا دو ماه دیرتر اجرا شود ولی چون برای
تشکیل اداره این مبلغ را میخواهند البته
تصدیق میفرمایند که باید مجلس هم از همان
جائی که معین شده گرفته شود و دولت البته
در نظر خواهد داشت که در سنه ۱۳۰۵ در
تمام مملکت این ترتیب ممیزی را معمول
دارد و در هر نقطه هم که مطابق این قانون
ممیزی کرد قانون را به موقع عمل بگذارند
منتهی در ظرف دو سال بطوری که قانون
اجازه داده است باید این عمل بتدریج انجام
گیرد

البته در سنه ۱۳۰۵ در تمام مملکت
این اقدام را خواهند کرد و برای حصول
باین مقصود هم ناچار دولت باید اعتبارش
را داشته باشد و اداره اش را هم مطابق
محل اعتبارش معین بکنند

باین جهت گمان میکنم نظر آقای
مدرس هم محفوظ خواهد ماند و از هر جائی
که این صد پنج گرفته شود البته بمصرف
خودش خواهد رسید و در تمام مملکت هم این
قانون ممیزی اجرا خواهد شد

مخبر - اگر چه تصور میکنم توضیحات
آقای وزیر مالیه کافی بود زیرا دولت برای
اجرای قانون ممیزی نمیتواند تشخیص بدهد
که فلان محل صدور خرجش میشود یا صد
هست

یک محل ممکنست کمتر یا زیادتر
بشود و همینطور يك محل ممکنست بین
مالکین آن محل و دولت پس از آنکه
اظهارنامه دادند اختلافی پیش نیاید یعنی
پس از آنکه مفتش رفت و تحقیقات لازم را
کرد تصدیق کرد که این اظهارنامه که
مالکین داده اند صحیح و مطابق با واقع
است آنوقت دیگر خرج زیادی برای آن محل
پیش نمی آید

ولی ممکن است يك محل دیگری
باشد که توافق نظر بین مأموردات و مؤدی
مالیات واقع نشود و بر طبق ماده که ما در
قانون برای املاک و دواب معین کرده ایم
محتاج به حکمیت و تشکیل کمیسیونها و این
ترتیبات بشود

در این صورت يك چنین محلی البته
خرج زیاد لازم ندارد
ممکن است صدی ده بلکه صدی بیست
خرج يك ناحیه بشود پس دولت بطور کلی
این دوستان هزار تومان اعتبار را میخواهد
برای اینکه کمیسیونهای ممیزی و مفتشین
را اعزام بدارد و به بینه اظهارنامه هائی را

که مؤدیان مالیات داده اند صحیح است
یا نه
بعلاوه چون این دوستان هزار تومان
اعتبار را کمیسیون بودجه تصدیق کرده
بود که خرج ممیزی بکنند ما هم در کمیسیون
قوانین مالیه تصدیق کردیم که در سنه
۱۳۰۵ اضافه بر مالیات جزو جمع موجوده
که امروز میگیرند حالا بعضی جاهای مالیاتش
کم است یا بعضی جاهای زیاد است بعضی است
علی حده

همین جزو جمعی که هست دولت اجازه
داشته باشد که يك صدینجی هم برای مخارج
این کار بگیرد

بنابر این چهار میلیون عایدات املاک
اربابی و دواب را تخمین کردند و گفتند
دوستان هزار تومان که صد پنجش میشود
دولت بگیرد و خرج ممیزی کند

حالا ممکن است پنجاه هزار تومان
خرج شود یا ممکن است پنجاه هزار تومان
صرفه جوئی شود یا اینکه غیر تمام این مبلغ
خرج شود

از اینجهت است که پیشنهاد آقای
مدرس را بنده از طرف کمیسیون نمیتوانم
قبول کنم
رئیس - علی ای حال رأی میگیریم به
قابل توجه بودنش

بعضی از نمایندگان - قرائت شود
(مجدداً بشرح سابق قرائت شد)

کازرونی - بنده هم استدعا میکنم
پیش نهاد بنده هم خوانده شود در همین
زمینه است
رئیس - اگر در همین زمینه است که
رأی میگیریم

رأی میگیریم بقابل توجه بودن پیش
نهاد آقای مدرس و آقایان موافقین قیام
فرمایند
(اغلب قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه شده سایر پیشنهادات
واصله هم که بعرض مجلس نرسیده باماده
و پیش نهاد آقای مدرس ارجاع میشود به
کمیسیون و فعلا چند دقیقه تنفس داده
میشود

در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل
و پس از يك ربع ساعت مجدداً تشکیل
گردید

رئیس - چون عده کافی نیست جلسه
ختم می شود جلسه آتی به فردا دستور هم
بقیه دستور امروز
(مجلس ده دقیقه بعد از ظهر
ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی
سید محمد تدین
منشی
م . شهاب
علی خطیبی

جلسه ۲۴۵

صورت مشروح مجلس
مورخه یکشنبه یازدهم
بهمن ماه ۱۳۰۴ مطابق
شانزدهم رجب ۱۳۴۴

مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر
براست آقای طباطبائی دیبا نایب رئیس
تشکیل گردید

(صورت مجلس روز قبل را آقای آقا
میرزا شهاب الدین قرائت نمودند)

نایب رئیس - آقای رهنما
(اجازه)

رهنما - در دستور عرض دارم
نایب رئیس - آقای ضیاء

آقا سید ابراهیم ضیاء - در دستور
عرض دارم
نایب رئیس - آقای رضوی

رضوی - قبل از دستور عرض دارم
نایب رئیس - در صورت جلسه اعتراضی
نیست

آقا سید ابراهیم ضیاء - در دستور
عرض دارم
نایب رئیس - آقای رضوی

رضوی - قبل از دستور عرض دارم
نایب رئیس - در صورت جلسه اعتراضی
نیست

آقا سید ابراهیم ضیاء - در دستور
عرض دارم
نایب رئیس - آقای رضوی

رضوی - قبل از دستور عرض دارم
نایب رئیس - در صورت جلسه اعتراضی
نیست

آقا سید ابراهیم ضیاء - در دستور
عرض دارم
نایب رئیس - آقای رضوی

رضوی - قبل از دستور عرض دارم
نایب رئیس - در صورت جلسه اعتراضی
نیست

آقا سید ابراهیم ضیاء - در دستور
عرض دارم
نایب رئیس - آقای رضوی

رضوی - قبل از دستور عرض دارم
نایب رئیس - در صورت جلسه اعتراضی
نیست

آقا سید ابراهیم ضیاء - در دستور
عرض دارم
نایب رئیس - آقای رضوی

رضوی - قبل از دستور عرض دارم
نایب رئیس - در صورت جلسه اعتراضی
نیست

آقا سید ابراهیم ضیاء - در دستور
عرض دارم
نایب رئیس - آقای رضوی

رضوی - قبل از دستور عرض دارم
نایب رئیس - در صورت جلسه اعتراضی
نیست

آقا سید ابراهیم ضیاء - در دستور
عرض دارم
نایب رئیس - آقای رضوی

رضوی - قبل از دستور عرض دارم
نایب رئیس - در صورت جلسه اعتراضی
نیست

آقا سید ابراهیم ضیاء - در دستور
عرض دارم
نایب رئیس - آقای رضوی

رضوی - قبل از دستور عرض دارم
نایب رئیس - در صورت جلسه اعتراضی
نیست

آقا سید ابراهیم ضیاء - در دستور
عرض دارم
نایب رئیس - آقای رضوی

رضوی - قبل از دستور عرض دارم
نایب رئیس - در صورت جلسه اعتراضی
نیست

آقا سید ابراهیم ضیاء - در دستور
عرض دارم
نایب رئیس - آقای رضوی

قضیه هم يك مدعی دیگر • اینرا هم داخل در موضوع نمی شوم و بالاخره بالاتر از این دو مسئله يك مسئله است که هر کاری میشود مصلحت مملکت باشد •
بنده حقیقه دیده اینست که قمری از حدود تصدیك و در برابر الاتر است و عقیده بنده این شد که من هیچ اقدامی نکنم •
هیچ عملی نکنم هیچ اظهاراتی نکنم و این دو سیه و اینهم در هیئت وزراء ملاحظه و دقت کنند و تمام اطراف قضیه را ببینند (چون در اینجا يك دعوی هست) بالاخره این دعوی را به بیئتند که باستانی بچه شکل داخل شد و چطور آنرا حل کرد قضیه در هیئت وزراء مطرح شد با اینکه عقیده بعضی ها این بود که شما رای خودتان را بدهید بعد اگر بجای مشکلی رسید بیارید و سولی بنده برای اینکه مصلحت داد اینجا اینطور دیدم که قضیه باستانی خیلی با احتیاط در دقت شود گفتیم خیر خوبست این موضوع را با هم ملاحظه کنیم چون بالاخره شاید لازم شود يك اشخاصی صرف نظر از جنبه های سیاسی جنبه های دیگری قضیه را هم به بیئتند خوب کار را به بیئتند و مطالعه کنند و حرف هائیکه در اطراف این فرمان و این ادعا هست همه را مطالعه کنند بعد هم هیئت وزراء روی آن يك تصمیمی بگیرد و قرار شد بنده دوسیه را ببرم در هیئت وزراء و همین کار را هم کردم و چندین ساعت هم صحبت کردیم و در ضمن اینکار يك عقیده دیگری از برای بنده پیدا شد و آن این بود که این قضیه نباید در مجلس مطرح شود بنده عقیده ام این بود که این را باید گذاشت و در خارج مجلس دید (تصور هم نباید کرد که بنده ترس دارم) چون این يك مسئله است که فرمانش را ناصرالدین شاه داده است به بنده مربوط نیست •
تصویب نامه هم صادر کرده اند بعد هم آمده اند و در زمان حاج عزالمالك اعلان کرده اند و در زمان آقای مشارالدوله هم آنرا ثبت کرده اند یا تایید کرده اند یا فکر در عملیات دیگران را کرده اند در این بین وقتی بنده آمدم یکمرتبه قضیه را روی سر من ریختند ؟
بنده واقعا قدری هم تعجب کردم ولی چون مصلحت نمی دانستم که این قضیه در مجلس مطرح شود باین جهت سؤال و جواب در این باب را سر بسته میکردم البته دلیلش را هم همین طور بطور اشاره عرض می کنم •
وقتی يك موضوعی دارای جنبه های حقوقی هست در مجلس وقتی مذاکره شد ممکن است يك روزی مورد استفاده يك کسی شود •

فرضا آقا سعی کردند و مطالب را جلوه دادند •
ممکن است طرف دیگر استفاده بکنند •
آقا طرفدار این طبقه هستند ممکن است آن طبقه استفاده هائی بکنند • و چنانچه يك اظهاراتی بشود و يك مراسلانی خوانده شود ممکن است صورت بدی پیدا کند •
بالاخره دعوائی که هست بطوریکه عرض کردم این است که بموجب آن فرمان آمده اند يك شرکت نامه نوشته اند آنهم مشروط بشرط •
مشروط باینکه این شرکت بتواند حق استخراج نفت را از برای خودش تحصیل کند که هنوز هم نتوانسته اند این مسئله را تحصیل کنند که بیرند در دفتر ثبت اسناد ثبت کنند •
این قسمت هم هنوز نشده •
خوب در این دعوا حالا ما بیائیم و این مسئله را ببیند ازیم در جریان مجلس •
آیا صلاح است ؟
این بود که بنده در تمام مذاکراتیکه تا بحال شد آقایان دیدند خیلی باجمال عرض کردم سعی هم می کردم که صیبا نشوم و بالاخره بنده هم يك تقریر بشرط هستم و وقتی که دیدم يك حمله بمن می شود ممکن است بنده هم جواب بدهم یا وجود اینحال امروز مصمم شدم بیایم به مجلس و بگویم آقایان می خواهید بنده این دوسیه را باز کنم از اول تا آخر بخوانم ؟
ولی بنده با مسئولیتی که دارم این را مصلحت نمیدانم بخواهید در خارج مجلس يك کمیسیون معین کنید بنده هم از آقای دکتر مصدق و آقای تقی زاده و آقای مشیرالدوله و آقای موتمن الملك که از اول این صحبتها اطلاع داشته اند و از تمام آقایان خواهش میکنم تشریف بیاورند و این دوسیه را بخوانند اگر واقعا مصلحت دیدند که بقیه در مجالس و در اینجا داد و بیداد کنیم بنده هم حاضر ترس ندارم و اگر خیر مصلحت دیدند که مطرح نشود ولی يك راهنمایی هائی از نقطه نظر مملکت بنظرشان رسید آن راهنمایی هارا بما بکنند •
و الا چرا باید آمد و يك قضیاتی را که يك صورت قضائی بیشتر ندارد در مجلس مطرح کرد این بود عرایض بنده این هم دوسیه •
حالا میخواهید بخوانم حاضر است نایب رئیس - آقای تقی زاده را چه بدستور فرمایش دارید
تقی زاده - بنده عرضی ندارم نایب رئیس - وارد دستور بشویم؟ بعضی از نمایندگان - بلی

نایب رئیس - خبر کمیسیون قوانین مایه راجع بدوسیه هزار تومان اعتبار اجرای قانون میزبانی که دیروز آقای مدرس در این خصوص پیشنهاد کرده بودند خبرش رسیده قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)
ماده واحده - مجلس شورای ملی مبلغ دویست هزار تومان بوزارت مایه برای اجرای قانون مالیات املاک اربابی و دواب مصوب بیستم دیماه ۱۳۰۴ علاوه فقط برای یکمرتبه وزارت مایه مجاز است بعنوان مخارج میزبانی در هر محلی که قانون مزبور مجری شده صد پنج از میزان مالیات های مشخصه مربوطه علاوه بر مالیات های مقرر در قانون از مودیان مالیاتی ماخوذ دارد نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)
آقا سید یعقوب - بنده يك ماده الحاقیه پیشنهاد کرده ام نایب رئیس - آقای طهرانی موافقم •
نایب رئیس - آقای عدل (اجازه)
میرزا یوسفخان عدل - موافقم نایب رئیس - آقای شیروانی (اجازه)
شیروانی - بنده يك تذکره دارم نظر بنده این است که از این عبارت يك وقت سوءاستفاده نشود و تقاضا دارم که آقای وزیر یا آقای مخبر در این باب يك توضیحی بدهند ما میخواهیم در تمام این مملکت ام از آنجا باینکه مالیاتش زیاد است و آن جایکه مالیاتش کم است در همه جا این قانون اجراء شود •
طریقی که پیشنهاد شده موافقت کنیم به عقیده بنده دولت ممکن است سوء استفاده بکنند و در يك موردی يك جائی را که می چند مالیاتش کم است این صدی پنج را بگیرد • این قانون را اجراء کند و يك جائی که می بیند خیر بصره اش نیست ممکن است آن جا آن مالیات را نگیرد و این قانون را اجراء نکند و بالاخره تبعیض بعمل بیاید در صورتیکه مایه خواهیم مملکت يك نواخت يك مالیات مساوی پیدا کند در این باب بنده استدعا میکنم آقای وزیر که این پیشنهاد را قبول فرموده اند يك توضیحاتی بدهند •
وزیر مایه - در جلسه قبل عرض کردم که نظر وزارت مایه این است که البته این قانون در تمام مملکت مجری کند و همیشه هم مایل بوده است که ترتیب محصول و مواشی را بدهد دیگر این مالیات

مالیاتی از این صورت حالیه تغییر کند و بيك صورت جدیدی در بیاید این نظر نظر قضی وزارت مایه است در روز عرض کردم چون در قانون میزبانی يك مدتی معین کرده بودند که وزارت مایه در آمدت آن مراحل را طی کند و البته مطابق همان قانون وزارت مایه اقدام خواهد کرد و در تمام مملکت اجراء کند
ولی این قسمت مربوط است باعتبار مخارج نظار این بود که از تمام مملکت این صد پنج گرفته شود و در آن مدت همه جا را میزبانی کنند بعد بنظر آقای مدرس پیشنهاد کردند که هر جا که میزبانی شود صدی پنجاه بگیرند و در تمام مملکت اجراء کنند و برای آنکار يك کمیسیون تشکیل میشود از معتمدین و رسیدگی می کنند و مجازات را هم که تخفیف دادیم
حالا آن ماده يك مطلب علیحدده است اینرا هیچ نمیشود بآن مربوط کرد که اگر اظهارنامه ای را صحیح داد این مالیات را ندهد اگر مالیات ندهد پس از کجا میزبانی میشود ؟
این محل را که ما وضع می کنیم برای اینست که قانون میزبانی اجراء شود حالا اگر ما بیائیم این را هم بریزیم میزبانی اجراء نمیشود
این امداء مربوط بآن قانون نیست و نباید این ترتیبات نوشته شود نایب رئیس - آقای مخبر عقیده جناب عالی چیست
حائری زاده (مخبر) - کمیسیون نظارش همین بوده است قبول نمیکند
نایب رئیس - رای میگیریم بقبول توجه بودن پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب آقایانی که پیشنهاد ایشان را قبول توجه می دانند قیام فرمایند
(همه کمی برخاستند)
نایب رئیس - قابل توجه نشد رای گرفته میشود بخیر کمیسیون قوانین مایه بترتیبی که قرائت شد باورقه آقایانی که تصویب میکنند ورقه سفید والا ورقه کبود خواهند داد (اخذ استخراجه آراء بعمل آمده نتیجه اینطور حاصل شد)
عده حاضر (۸۷) ورقه سفید هلامت قبول (۵۸) ورقه کبود علامت رد (۵) نایب رئیس - عده حاضر ۸۷ با ۵ رای تصویب شد
اسامی موافقین آقایان • میرزا سلیم خان ایزدی • اکبر میرزا •

را ندهند ما داعی نداشتیم که در دوره پنجم يك مالیات دیگری را باملاک و مواشی وضع کنیم
اینست که هر گاه خود صاحبان املاک و مواشی آمدند صورت دادند و گفتند این است اندازه محصول از این مالیات معاف باشند
نایب رئیس - آقای عدل (اجازه)
میرزا یوسف خان عدل - بنده خاطر آقای آقا سید یعقوب را مطلع میکنم که در موقمی که آن ماده راجع بمجازات در آن قانون نوشته شده بود در باره کسی که مخالف حقیقت در اظهارنامه چیزی بنویسد وزارت مایه يك مجازات های شدیدی قائل شده بود و اینهم در مجلس صحبت شد و هم در کمیسیون و آنرا يك قدری تخفیف دادند و بالاخره برای آنکار يك کمیسیون تشکیل میشود از معتمدین و رسیدگی می کنند و مجازات را هم که تخفیف دادیم
حالا آن ماده يك مطلب علیحدده است اینرا هیچ نمیشود بآن مربوط کرد که اگر اظهارنامه ای را صحیح داد این مالیات را ندهد اگر مالیات ندهد پس از کجا میزبانی میشود ؟
این محل را که ما وضع می کنیم برای اینست که قانون میزبانی اجراء شود حالا اگر ما بیائیم این را هم بریزیم میزبانی اجراء نمیشود
این امداء مربوط بآن قانون نیست و نباید این ترتیبات نوشته شود نایب رئیس - آقای مخبر عقیده جناب عالی چیست
حائری زاده (مخبر) - کمیسیون نظارش همین بوده است قبول نمیکند
نایب رئیس - رای میگیریم بقبول توجه بودن پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب آقایانی که پیشنهاد ایشان را قبول توجه می دانند قیام فرمایند
(همه کمی برخاستند)
نایب رئیس - قابل توجه نشد رای گرفته میشود بخیر کمیسیون قوانین مایه بترتیبی که قرائت شد باورقه آقایانی که تصویب میکنند ورقه سفید والا ورقه کبود خواهند داد (اخذ استخراجه آراء بعمل آمده نتیجه اینطور حاصل شد)
عده حاضر (۸۷) ورقه سفید هلامت قبول (۵۸) ورقه کبود علامت رد (۵) نایب رئیس - عده حاضر ۸۷ با ۵ رای تصویب شد
اسامی موافقین آقایان • میرزا سلیم خان ایزدی • اکبر میرزا •

هایم • حسینعلیخان فرمند • میرزا محمد تقی ذوالقدر
آقا سید حسن مدرس • شیروانی •
دکتر آقایان • رهنما • زاهدی • محمد نجابت زعیم • دکتر ضیائی • میرزا حسینخان اسفندیاری • حاج حسن آقا • شریعت زاده • خونی • میرزا یوسف خان عدل • طهرانی • دکتر مصدق • امیر حسینخان بختیاری • دیوان بیکی
حاج میرزا علیرضا • آقا رضا مهدی • روحی • شیخ عبدالرحمن صالحی • صدرائی • محمد ولی خان اسدی • دکتر حسینخان بهرامی • میرزا محمود خان وحید • میرزا عبدالعزیز مفتی • میرزا احمدخان آتابکی • عبدالله خان معتمد • محمد تقی خان اسعد • حبیب اله خان کمالوند • حبیب اله خان شادلو • سید احمد احتشام
غلامحسین میرزا شوشتری • میرزا محمد خان معظمی • سید اله خان اسکندری • یاسائی • سید کاظم خان اتحاد • سید علاء الدین بهبهانی • اخگر • میرزا عبدالحسین صدر - رضاخان حکمت - ابرق • تقی زاده • دولت آبادی • شیخ جلال
محمدولی میرزا • سید کاظم بزدی • یحیی زنگنه • رضاخان افشار • کی استخوان • هرمزی • علی اعظمی زنگنه •
ورقه کبود علامت رده (اسامی مخالفین)
آقایان • میرزا شهاب • سلیمان میرزا آقا سید یعقوب • حاج میرزا عبدالوهاب • میرزا محمد خان وکیل
وزیر مایه - کتکرات • سید میرزا میرزا رئیس گمرکات چون منقضى شده و مجلس هم نزدیک باختتام است و از کمیسیون بوده گذشته و راپرت اورا داده اند •
حائری زاده (مخبر) - کمیسیون نظارش همین بوده است قبول نمیکند
نایب رئیس - رای میگیریم بقبول توجه بودن پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب آقایانی که پیشنهاد ایشان را قبول توجه می دانند قیام فرمایند
(رایرت کمیسیون بوده بشرح آتی قرائت شد)
ماده اول - مجلس شورای ملی بدولت اجازه می دهد از اول فروردین ۱۳۰۵ دوره خدمات مسیولان میرزا میرزا رئیس کل گمرکات را بموجب کتکرات برای مدت يك سال تمدید کند که شرائط آن مطابق مواد قوانین ۲۳ جوزا ۱۳۰۲ و قانون تکمیلی آن که در چهارم دلو ۱۳۰۳ تصویب شده مواد الحاقیه ۳ و ۴ و مشروحه ذیل باشد •
ماده دوم - آنچه از شرائط کتکرات مسیولان میرزا میرزا در قوانین ۲۳ جوزا ۱۳۰۲ و قانون تکمیلی آن که در چهارم دلو ۱۳۰۳ تصویب شده مواد الحاقیه ۳ و ۴ و مشروحه ذیل باشد •
ماده سوم - در صورتیکه دولت نخواسته باشد کتکرات مسیولان میرزا را تجدید کند باید ششالی سه ماه قبل از انقضای کتکرات کتبا بمشارالیه اطلاع دهد چنانچه این اطلاع بشخص مزبور داده نشود و خود اونیز ششالی سه ماه قبل از انقضای کتکرات نیست خود را در موضوع خاتمه دادن بدوره مأموریت در آخر کتکرات کتبا بدولت اطلاع ندهد کتکرات او بهین نهج مدت يكسال دیگر تمدید و در آخر سال باقطع منقضى خواهد شد •
ماده چهارم اختلافات حاصله در تعبیر مواد کتکرات مسیولان میرزا را بکمیست دونفر حکم که یکی از آنها از طرف دولت دیگری از طرف مسیولان میرزا باشد چنانچه حکمین توافق نظر حاصل نکنند مسائل فیها مختلف بتوسط يك نفر حکم ثالث که با توافق نظر طرفین انتخاب میشود ختم و قطعی خواهد بود •
نایب رئیس - شور در کلیات است مخالفی نیست ؟
کازرونی - بنده مخالفم نایب رئیس - بفرمائید •
کازرونی - مخالفت بنده از این راه نیست که مخالف با استخدام مسیولان میرزا باشد واقعا خیلی راضی و مسرور میشوم اگر يك مستخدمینی برای ما مثل مولیتر پیدا شوند حسن خدمات این آدم قابل تمجید و تقدیس است و من برای تشویق آنها مجبورم این اظهارات را بکنم •
بنده بهتر از همه اطلاع دارم از حسن انتظامات گمرکات مخالف بنده از این راه است که برای چه وجهه دلیل مدت کتکراتش يك سال شده یعنی دولت تشخیص داده که پیش از يكسال محتاج بوجود این آدم نیست ؟
بنده در قسمت نمایندگی خودم عرض می کنم بیشتر محتاجیم بوجود او مدتش زیاد تر باید باشد • خوبست توضیح بدهند که مدت يكسال برای چیست ؟
وزیر مایه - این کتکرات مدتش برای این يكسال قرارداد است که کتکرات سایر مستخدمین بلژیکی در آن موقع منقضى میشود و خواسته اند این هم با سایر بلژیکی ها مدتش یکی باشد البته وقتی همه کتکراتشان منقضى شد نظر بیک دولت داشته باشند نسبت بتمام آنها همانطور عمل خواهد شد •
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است •
نایب رئیس - رای می گیریم برای ورود در شور مواد آقایانیکه موافقت بقیام بفرمائید •

ماده سوم - در صورتیکه دولت نخواسته باشد کتکرات مسیولان میرزا را تجدید کند باید ششالی سه ماه قبل از انقضای کتکرات کتبا بمشارالیه اطلاع دهد چنانچه این اطلاع بشخص مزبور داده نشود و خود اونیز ششالی سه ماه قبل از انقضای کتکرات نیست خود را در موضوع خاتمه دادن بدوره مأموریت در آخر کتکرات کتبا بدولت اطلاع ندهد کتکرات او بهین نهج مدت يكسال دیگر تمدید و در آخر سال باقطع منقضى خواهد شد •
ماده چهارم اختلافات حاصله در تعبیر مواد کتکرات مسیولان میرزا را بکمیست دونفر حکم که یکی از آنها از طرف دولت دیگری از طرف مسیولان میرزا باشد چنانچه حکمین توافق نظر حاصل نکنند مسائل فیها مختلف بتوسط يك نفر حکم ثالث که با توافق نظر طرفین انتخاب میشود ختم و قطعی خواهد بود •
نایب رئیس - شور در کلیات است مخالفی نیست ؟
کازرونی - بنده مخالفم نایب رئیس - بفرمائید •
کازرونی - مخالفت بنده از این راه نیست که مخالف با استخدام مسیولان میرزا باشد واقعا خیلی راضی و مسرور میشوم اگر يك مستخدمینی برای ما مثل مولیتر پیدا شوند حسن خدمات این آدم قابل تمجید و تقدیس است و من برای تشویق آنها مجبورم این اظهارات را بکنم •
بنده بهتر از همه اطلاع دارم از حسن انتظامات گمرکات مخالف بنده از این راه است که برای چه وجهه دلیل مدت کتکراتش يك سال شده یعنی دولت تشخیص داده که پیش از يكسال محتاج بوجود این آدم نیست ؟
بنده در قسمت نمایندگی خودم عرض می کنم بیشتر محتاجیم بوجود او مدتش زیاد تر باید باشد • خوبست توضیح بدهند که مدت يكسال برای چیست ؟
وزیر مایه - این کتکرات مدتش برای این يكسال قرارداد است که کتکرات سایر مستخدمین بلژیکی در آن موقع منقضى میشود و خواسته اند این هم با سایر بلژیکی ها مدتش یکی باشد البته وقتی همه کتکراتشان منقضى شد نظر بیک دولت داشته باشند نسبت بتمام آنها همانطور عمل خواهد شد •
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است •
نایب رئیس - رای می گیریم برای ورود در شور مواد آقایانیکه موافقت بقیام بفرمائید •

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)
نایب رئیس - تصویب شد ماده اول (بشرح ذیل خوانده شد)
ماده اول مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد از اول فروردین ۱۳۰۵ دوره خدمات مسیولان میرزا را بکمیست دونفر حکم که یکی از آنها از طرف دولت دیگری از طرف مسیولان میرزا باشد چنانچه حکمین توافق نظر حاصل نکنند مسائل فیها مختلف بتوسط يك نفر حکم ثالث که با توافق نظر طرفین انتخاب میشود ختم و قطعی خواهد بود •
نایب رئیس - شور در کلیات است مخالفی نیست ؟
کازرونی - بنده مخالفم نایب رئیس - بفرمائید •
کازرونی - مخالفت بنده از این راه نیست که مخالف با استخدام مسیولان میرزا باشد واقعا خیلی راضی و مسرور میشوم اگر يك مستخدمینی برای ما مثل مولیتر پیدا شوند حسن خدمات این آدم قابل تمجید و تقدیس است و من برای تشویق آنها مجبورم این اظهارات را بکنم •
بنده بهتر از همه اطلاع دارم از حسن انتظامات گمرکات مخالف بنده از این راه است که برای چه وجهه دلیل مدت کتکراتش يك سال شده یعنی دولت تشخیص داده که پیش از يكسال محتاج بوجود این آدم نیست ؟
بنده در قسمت نمایندگی خودم عرض می کنم بیشتر محتاجیم بوجود او مدتش زیاد تر باید باشد • خوبست توضیح بدهند که مدت يكسال برای چیست ؟
وزیر مایه - این کتکرات مدتش برای این يكسال قرارداد است که کتکرات سایر مستخدمین بلژیکی در آن موقع منقضى میشود و خواسته اند این هم با سایر بلژیکی ها مدتش یکی باشد البته وقتی همه کتکراتشان منقضى شد نظر بیک دولت داشته باشند نسبت بتمام آنها همانطور عمل خواهد شد •
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است •
نایب رئیس - رای می گیریم برای ورود در شور مواد آقایانیکه موافقت بقیام بفرمائید •

ملاحظه خواهيد فرمود که لازم است اين مواد هم نوشته شود (جمعی گفته اند مذاکرات کافی است)

نایب رئیس - کافی است ؟

بعضی از نمایندگان - بلی کافی است ؟

آقای مزاشهاب - اجازه میفرمایید ؟

یک اصلاحی بنده دارم

نایب رئیس - بفرمائید

آقای میرزا شهاب - اینجا نوشته شده است (و قانون تکمیلی آن که در چهارم دی ۱۳۰۲ تصویب شده مواد الحاقیه) باید يك وا اضافه شود و مواد الحاقیه نوشته شود

متقدم مخبر کبیسون بودجه - بنده هم قبول میکنم

نایب رئیس - رأی میگیریم بماده آقایانی که تصویب می کنند قیام نمایند (غالب نمایندگان قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد . ماده دوم

(کمافی السابق قرائت شد)

نایب رئیس - مخالفی نیست ؟

(گفتند خیر)

نایب رئیس - رأی میگیریم بماده دوم آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر برخاستند)

نایب رئیس - تصویب شد . ماده سوم

(شرح گذشته قرائت شد)

نایب رئیس - آقای رهنما (اجازه)

رهنما - موافق

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - موافق

نایب رئیس - آقای کازرونی موافق

نایب رئیس - آقای دکتر آقايان

دکتر آقايان - موافق

نایب رئیس - رأی میگیریم آقایانی که ماده سوم را تصویب میکنند قیام فرمایند (همه کثیری قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد (ماده چهارم نیز بقصد قبیل سابق قرائت شد)

نایب رئیس - آقای رهنما (اجازه)

رهنما - عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده اینجا آقای وزیر مالیه هم عرض کرده که بنده مخالفم که دولت اگر با مستخدم اختلافی پیدا میکنند رجوع بحکمت بکنند در واقع این

ها مستخدم دولت هستند و دولت با مستخدم خودش رجوع بحکمت بکنند بنده مخالفم

برای اینکه وزارتخانه مانسکیلات اداری ومعا که اداری دارد وقتی که اختلاف واقع شد رجوع میکنند به تشکیلات و محاکمات اداری دیگر رجوع بحکمت میکنند مخصوصاً در مملکت ایران این حکمهایی که معین شده غالباً بضرر دولت بوده است

این است که بنده با رجوع بحکمت کردن با مستخدم مخالفم عقیده سیاسی من است عقیده مذهبی که نیست بنده می گویم مستخدم معنی ندارد رجوع به حکمت کند باید رجوع کند بحکمه اداری

نایب رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده عرض می کنم مستخدمین ایرانی دولت هم اگر يك موردیش بیاید شکایتی از دولت داشته باشند می توانند بایستی بدلیه مراجعه کنند حکمت قانونی است

بنده بر این البته آقای آقا سید یعقوب در نظر دارند که در سایر کتیرات هم این قید شده است و هیچ چیز تازه نیست و مخالفت با هیچ چیز هم نیست

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

دکتر آقايان بنده مخالفم

نایب رئیس - بفرمائید

دکتر آقايان - این قانون يك قانون مخصوص است و مجلس بایستی گوش داشته باشد که هیچ قانون مخصوصی با قانون عمومی مملکتی تفاوتی نداشته باشد مطابق اصول محاکمات حقوقی مملکت عده حکم باید طاق باشد

بعضی از نمایندگان - در کفایت مذاکرات حرف بزنند

دکتر آقايان - این قانون عمومی مملکت است اینجا باید يك تغییر کوچکی داد که این ماده تطبیق شود با اصول محاکمات حقوقی مملکت و بهمان ترتیب هم پیشنهاد خواهم کرد

(پیشنهاد آقای آقا میرزا شهاب بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم بجای طرفین نوشته شود (حکمین)

آقا میرزا شهاب - چونکه طرفین هر کدام يك حکم معین کرده اند و آن حکمین اگر توافق نظر حاصل نکردند در قوانین سابق هم نوشته شده بود که آن حکم ثالث حکمین بایستی انتخاب کنند و رأی آن حکم ثالث که منتخب حکمین است قطعی خواهد بود والا شاید طرفین در حکم ثالث هم توافق نظر پیدا نکردند و

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

اسباب اشکال می شود .

معاون وزارت مالیه - در معنی قضیه يك صورت دارد ولی گاهی اتفاق می افتد که در عمل تفاوت میکنند اگر حکمین نوشته شود بنظر من برای ساخت است

زیرا طرفین با حکمین فرقی ندارد حکمین هم در واقع دونفر هستند از طرف طرفین

ولی ممکن است يك موردی اتفاق بیفتد که اگر بین حکمین توافق حاصل نشد اصلاً طرفین نخواهند که انتخاب ثالث را بعهده حکمین خودشان هم بگذارند و بخوانند خودشان يك ثالثی را انتخاب کنند اینست که اگر طرفین را آزاد بگذاریم بهتر است .

آقا میرزا شهاب - مسترد می کنم

نایب رئیس - مسترد فرمودید .

آقا میرزا شهاب - بلی

نایب رئیس - پیشنهاد آقای یاسائی (باین ترتیب قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم در ماده چهارم قید شود که دونفر حکم قبل از رسیدگی بموضوع اختلاف حکم ثالث را انتخاب نمایند

نایب رئیس سه آقای یاسائی توضیح دارید ؟

یاسائی این ماده بيك طرز مخصوص نوشته شده است می نویسد اگر حکمین توافق حاصل نکردند آنوقت حکم ثالث رامعین کنند این طرز معا که را بنده در سایر قوانین و کتیرات ها که ندیدیم حکمین حق ورود در رسیدگی ندارند مگر اینکه يك ثالثی هم ضمیمه شان بشود

همینطور که آقای دکتر آقايان توضیح دادند مانباید يك قانونی بگذاریم که بر خلاف قوانین عمومی مملکت باشد

در قانون محاکمات حقوقی بصراحه نوشته شده که طرز حکمت باید بماده معین شود حالا طرز انتخابش اگر تفاوت بکنند باید بطریقی حال یا سه نفر یا يك نفر بیخ نفر باشد

دونفر که حکم معین کردند غالباً اتفاق می افتد که آن دونفر حکم یا طرفین يك شخص ثالثی را انتخاب می کنند سه نفری شورور رسیدگی کنند

اینجا نوشته اند که در نفع حکم اگر موافقت نکردند یعنی بعد از رسیدگی آن وقت يك نفر دیگر را انتخاب کنند این يك طرز خاصی است و بعقیده بنده قبل از اینکه آن دونفر توافق نظر حاصل کنند یا نکنند حکم ثالث را معین کنند سه نفری رسیدگی کنند

نایب رئیس - آقای مخبر چه میفرمائید مخبر - برای مجلس وا گذار می کنم و گمان نمیکنم دنیائی هم بهم نهد و اگر

دوره پنجم

ما نخواستیم پیشنهاد آقای دکتر آقايان یا آقای یاسائی رأی بدیم . می خواهم قانون بگذرد سه روز دیگر بیشتر وقت مجلس باقی نمانده باید او را هم کتیرات بکنیم الا باین تکلیف است .

اگر پیشنهاد قابل توجه باشد باید بروید بکمیسیون و هشت روز دیگر بیایید و آنوقت هم مجلس تمامی شود و بنده صلاح نمی دانم .

نایب رئیس - رأی می گیریم بقبول توجه بودن این پیشنهاد . آقایانی که قابل توجه میدانند قیام فرمایند .

(همه کمی برخاستند)

نایب رئیس - تصویب شد . رأی می گیریم بماده ۴ آقایانی که موافقت قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد . ماده الحاقیه پیشنهادی از طرف آقای شریعت زاده .

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده الحاقیه - اگر مستخدم مزبور در مملکتی وضع شود پولاً اگر میل دارند و اگر قوانین اصولی را که ما وضع کرده ایم درباره تمام اشخاص که در این مملکت هستند از داخلی و خارجی قابل اجراء است و اگر این قوانین را محترم میدانیم در این صورت هر قانون فرعی هم که در این قسمت وضع می شود باید مطابق آن قوانین باشد

يك بام و دو هوا بیا بستی باشد! حالا بنده بیمل آقایانست

نایب رئیس - آقای شیروانی (اجازه)

شیروانی - گمان میکنم آقای دکتر آقايان بیک قدری تند تشریف بردند . برای اینکه دیگران هم غیر از ایشان شاید اطلاع از قوانین داشته باشند .

هیچ مخالف قوانین مملکتی نیست و اغلب از کتیرات ها که در کمیسیون (خود بنده هم بودم) گذراندم تریبش همین طور بوده است .

اینکه جناب عالی می فرمائید تحصیل حاصل است ماده هم همین است که شما می گوئید . دونفر حکم طرفین انتخاب می کنند آنوقت اگر با هم توافق نظر حاصل نکردند شخص ثالث را معین می کنند و رأی شخص ثالث قاطع است .

در اغلب قوانین هم هست . مخصوصاً رسیدگی شده است در قوانین خارج هم هست . در قوانین داخلی خودمان هم هست . سابقه هم دارد . و عملیش هم همین است .

برای اینکه اگر توافق نظر حاصل نشد فوراً شخص ثالث قضیه را قاطع میکند و گمان نمیکنم دنیائی هم بهم نهد و اگر

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

شریعت زاده - مسترد میکنم

نایب رئیس - رأی می گیریم با و روزه باین قانون آقایانی که موافقت فرمایند الا و روزه کی بود خواهند داد .

(اخذوا استخراج آراء بعمل آمد شصت و نه و روزه سفید تعداد شد)

نایب رئیس - عده آقایان هشتاد و هفت با کثرت شصت و نه رأی تصویب شده اسامی رآدهندگان آقایان : میرزا جواد خان خوئی - سیف الله خان اسکندری - میرزا محمدخان معظمی - محمد تقی خان اسعد - محمد شاه میرزا اسر - میرزا محمد حسین صدرائی - سید عبدالعلی میرزائی میرزا حسین خان زقیم - شیخ الاسلام ملایری .

میرزا صادق خان اکبر - میرزا حسین خان اسفندیاری فتح الله میرزا هرمزی علی اعظمی زنکنه . میرزا یوسف خان قائم مقام محمدولی خان اسدی . هابیم - میرزا محمد خان مصدق - ناصر ندامانی - حبیب الله خان شادلو غلام حسین میرزا .

میرزا عبدالعزیز مفتی - میرزا محمد تقی بهار - دکتر ضیائی - میرزا سید احمد بهبهانی - آقا سید حسن مدرس - میرزا محمد تقی ذوالقدر - حسین خان فرمند - میرزا سید حسن کاشانی - شیروانی . میرزا محمد - نجات . اکبر میرزا . میرزا آقاخان عصر انقلاب . امیر حسین خان بختیاری . کی - استوان .

میرزا شهاب الدین . دکتر آقايان میرزا علیجان خلیلی . میرزا عبدالله خان معتمد . آقا سید حسن اجاق . میرزا رضا خان افشاره . یحیی زنکنه . حاج سید علی طباطبائی دیبا . محمدولی میرزا فیروز - میرزا محمدخان وکیل . آقا سید حسن تقی سید محمدخان وحید . آقا شیخ محمد علی تهرانی . میرزا رضاخان حکمت . میرزا عطاءاله خان روحی . میرزا یزید الله خان . دکتر حسین خان بهرامی . میرزا احمد خان شریعت زاده . سلیم ایزدی . آقا سید کاظم یزدی . میرزا احمد خان اخگر . میرزا حبیب الله خان کهالوند . آقا رضاهادی . میرزا آقاخان دیوانبگی .

سید کاظم خان اتحاد . میرزا زین - العابدین رهنما . میرزا علی کازرونی . سید علاء الدین بهبهانی . سید محمدعلی - شوشتری . حاج میرزا بهیمی دولت آبادی . سهرابخان ساکینیان . سلیمان میرزا . میرزا عبدالله یاسائی . میرزا عبدالحسین صدر . آریاب کیخسر و شاهرخ

نایب رئیس - آقای کفیل چه فرمایشی دارید ؟

کفیل وزارت معارف - راجع باصلاح وتوسعه معارف آذربایجان آقایان نمایندگان از مدت ها توجه داشتند و دولت همیشه در نظر داشت که ایشان از روی ندارد .

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

مجلس امکان اقدامی برای این کار بکنند و تاکنون وسائل آن فراهم نشده بود ولی فعلاً که موقع شد بلا لایحه تدارک شده برای اعتباری و يك هزار تومان جهت توسعه معارف آذربایجان که تقدیم میشود و تقاضای کمی بفرمودید در خود مجلس شورای ملی مطرح مذاکره شود و رأی بگیرد

امامی - بنده تقاضای فوریت می . کنم

وزیر مالیه - در خود لایحه فوریت تقاضا شده .

نایب رئیس - اگر آقایان اجازه می - فرمایند چند دقیقه تنفس می شود (در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از سه ربع ساعت مجدداً به ریاست آقای تدین تشکیل گردید)

وزیر عدلیه - يك ماده واحده در چند روز قبل تقدیم کردم که مراجعه به کمیسیون تجدید نظر در قانون استخدام شد فوریتش را هم در آن لایحه تقاضا کرده بودم و راپرتش هم داده شده و مدتی هم هست طبع و توزیع شده است

چون در عمل خیلی لازم است و خیلی احتیاج داریم و نظام نامه آنهم تهیه شده است چون چند دقیقه هم بیشتر وقت لازم ندارد استدعا می کنم حالا مطرح بفرمایند که زود تر تکلیفش معلوم شود که در عمل نهایت احتیاج را به آن داریم .

رئیس - آقای رهنما (اجازه)

رهنما - با اظهارات آقای وزیر مخالفتی ندارم ولی قبل از آنکه اینرا بیآورند از طرف کفیل وزارت معارف يك ماده واحده راجع بمعارف آذربایجان پیشنهاد شده بود و مجلس هم موافقت کرد که مطرح شود بعد این مسئله را که آقای وزیر عدلیه میفرمایند

وزیر عدلیه - بنده تصور می کنم در آن موضوعی که آقای رهنما فرمودند نهایت علاقمندی را داشته باشیم و بنده خودم در این خصوص اقدام کرده ام و با آقای میرزا جواد خان هم رفتیم این موضوع را با آقای رئیس مالیه مذاکره کردیم ولی این لایحه را که عرض میکنم خیلی فوری رفتی است و نظام نامه اش هم تهیه شده است و در حقیقت محل احتیاج عامه مردم است .

رئیس - علی ای حال ناموقمی که دوسیه اش را حاضر کنند بنده تصور میکنم بشود جمع بین هر دو پیش نهاد کرد . باین ترتیب که پیشنهاد وزارت معارف را جلو بیندازیم تا دوسیه آنرا هم بیآورند والا مجلس معطل میماند . اصل ماده واحده پیش - نهادی بمعرض مجلس می رسد بمذاری بقورتش می گیریم .

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده واحده - مجلس شورای ملی تصویب می نماید که برای تاسیس مدارس جدید در آذربایجان در وقت نواقص اداری معارف آن ایالت مبلغ شش هزار تومان در هفده اسنه برای دو ماهه آخر سال مبلغ بیست و پنج هزار تومان برای تمام سال ۱۳۰۵ از عواید مملکتی همان سنه پرداخت شود

مجموع این مبلغ علاوه بر بودجه هذالسنه وزارت معارف و اعتباری است که تا بحال بمصرف مصارف آذربایجان میرسیده است ترتیب تقسیم این اعتبار با وزارت معارف خواهد بود

رئیس - فوریت این لایحه مطرح است آقای رهنما (اجازه)

رهنما - موافق

رئیس - آقای امامی (اجازه)

امامی - موافق

رئیس - آقای تهرانی (اجازه)

تهرانی - موافق

رئیس - آقای رضوی (اجازه)

رضوی - موافق

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - بنده مخالف با اینکه رأی بقورتش امروز گرفته شود نیست ولی استدعا می کنم امروز مطرح نشود و بعد از طبع و توزیع مطرح شود که مالیه را مطالعه کرده باشیم اگر اصلاحاتی در متن ساده بنظرمان رسید بمعرض مجلس برسائیم .

رئیس - آقای رهنما (اجازه)

رهنما - آقای حائری زاده اصولاً هم خودشان باین فکر موافق بودند و چندین قبل هم که راجع به این موضوع یعنی از دیاد بودجه معارف آذربایجان مذاکره میشد ایشان موافقت می کردند ولی این يك ماده واحده است که عجز از دو قسمت است . برای امسال شش هزار تومان و برای سال آتی بیست و پنج هزار تومان تخصیص می دهد .

این مسئله يك مواد بیخ در بیچی ندارد که ما بغواهییم در اطراف آن مذاکره کنیم وقت خودمان و مجلس را اشغال کنیم خوب است آقا موافقت بفرمایند این قضیه بقدر يك ربع شور بشود تمام میشود میرو بی کارش

رئیس - رأی گرفته میشود بقورتش این لایحه یعنی شور در خود مجلس آقایانی که

تومان و بودجه مجلی ۵۳ هزار تومان است و در نتیجه تملیق نیمه عشر اوقاف ۱۳ هزار تومان از بودجه مجلی از بین رفته و بودجه مجلی به چهل هزار تومان رسیده است و یکمقدار موسساتی که از آن ۵۳ هزار تومان اداره میشده است در نتیجه از بین رفتن اعانه های مجلی و کمک های مجلی معارف خودشان را اداره میکنند و یکی هم بواسطه نداشتن معلم هست که باید چند نفر معلم از مرکز فرستاده شود.

یکی هم همانطور که اظهار کردند راجع بفرستادن یک نفر آدم مجرب و کافی است برای ریاست معارف آذربایجان.

ریاست معارف آذربایجان در بودجه ۱۴۴ تومان حقوق دارد و آن شخصی را که می خواهند بفرستند درجه مدیر کلی دارد و سبب و دوازده تومان حقوقش است.

این تفاوت حقوق او و فرستادن معلمین و تأسیس آن موسساتی که در آنجا منحل شده است اینها را حساب کردند که در سال چه مبلغ می شود تقریباً معادل بیست و پنج هزار تومان شد این بود که این لایحه تقدیم مجلس شد

بعلاوه چندی قبل خودتان پیش بینی فرمودید آن یک مبلغی که اضافه بر مالیات ارضی میشود باید بمصرف مدارس ابتدائی برسد والا این لایحه فقط برای این معل هائی بود که بنده عرض کردم با این حال البته مجلس مختار است و هر رائی بدهد مطاع خواهد بود ولی آنوقت نقض غرض خواهد شد.

رئیس - پیشنهاد آقای افسر (بشرح ذیل خوانده شد) بنده پیشنهاد میکنم صرف مدارس ابتدائی بنواحی و بلوکات شود رئیس - مدارس ابتدائی حذف شود ولی بنواحی و بلوکات باید برای گرفته شد بعلاوه در لایحه نوشته است در آذربایجان و آذربایجان هم شامل همه میشود افسر - اگر موقعش است توضیح بدهیم

رئیس - راجع بکلمه نواحی و بلوکات افسر - البته آقایان مسبوق هستند که آذربایجان یک ایالتی است که از هر نظر جلوتر از سایر ایالات است.

مدارس هم بیشتر در آنجا مشخص دانسته شد هم از قدیم تربیت کرده است هیچ اشکالی در این موضوع نیست چیزی که خیلی محل توجه است مدارس دهکده و نواحی است در بعضی از بلوکات ایران هست که یک بلوکی پنجاه یا چهل آبادی دارد و تقریباً بیست و پنج یا سی نفر باسواد در آن

پیدا نمیشود و گاهی دهاتی پیدا میشود که یک نفر نیست که اگر حکمی از طرف حکومت یا نوشته از طرف مالیه میاورند بتوانند بخوانند

فکری آنها را هم بکنید برای اینکه شهرها از عهده خودشان برمی آیند بواسطه اعانه های مجلی و کمک های مجلی معارف خودشان را اداره میکنند و یکی هم بواسطه نداشتن معلم هست که باید چند نفر معلم از مرکز فرستاده شود.

مثلاً بنده میبینم در شهر تبریز با همه این نواقضی که فرمودند بیست و پنج مدرسه است ولی در بعضی بلوکات آنجا هست که یک مدرسه ابتدائی هم نیست در صورتیکه مردم متساری الحقوقند و آن بچازه هائی که هیچ وسیله ندارد بیشتر باید مورد توجه باشند.

موافقت ما نسبت به آذربایجان از روی یک نظریه است والا آذربایجان هم مثل سایر ایالات است و اگر بودجه آنجا بیشتر نباشد کمتر نیست و آنچه چیزی که بالاخص ما را متوجه کرده است بتکمیل مدارس آنجا بیشتر برای آنهاست است که مدرسه ندارند و وسیله هم ندارند که چه شان را بشهر بفرستند پس برای آنها لازم تر است

اما قسمت دارالمعلمین راهم بنده اشکال ندارم و ممکن است پنج شش هزار تومان از این پول را به آن قسمت تخصیص بدهند والا بنده اساساً مخالفم بجهة اینکه شهرها ممکن است مدارس داشته باشند ولی بلوکات بیشتر بوجود مدارس احتیاج دارند و برای و کلای آذربایجان هم گمان نمیکنم فرق داشته باشد زیرا همان رائی از شهر تبریز داشته اند از بلوکات و نواحی داشته اند بنا بر این باید نسبت بقواعد هاتهم یک فکری بفرمائید

کفیل وزارت معارف - بنده نمیدانم آقایان با اینکه خودشان در کارهای بودجه خیلی دقت داشته اند و در ترتیب خرج و تقسیم بودجه نظر داشته اند نسبت باین مبلغ بیست و پنج هزار تومان اگر بخوانند هم دارالمعلمین تشکیل بدهند هم نواقض اداری رافع کنند و در بلوکات و نواحی مدارس تشکیل بدهند آیا یک همچو چیزی ممکن است

لیکن برای سنوات بعد که یک مبلغ از مالیات ارضی برای مصارف اختصاص داده شده است و البته در تمام نقاط مملکت مدارس ابتدائی تشکیل خواهد شد و راجع به این قسمت هم عرض کردم که بیست و پنج هزار تومان در دارالمعلمین و دارالمعلمین هم از آنجا صرف مدارس ابتدائی خواهند نمود و ما نمیخواهیم مدارس متوسطه یا عالی قلم در آنجا تشکیل داده بشم

رئیس - رای گرفته میشود به سمت اخیر پیشنهاد آقای افسر

امامی - مگر آذربایجان مستحق مدارس عالی نیست از این پیشنهاد ما معلوم است که آذربایجان نباید مدارس عالی داشته باشد

(صدای زنگ رئیس)

رئیس - آقابانی اجازه صحبت نکنید آنوقت بنده هم مجبور میشوم که باز نظام نامه را جلو بیاورم رای گرفته میشود به قسمت اخیر پیشنهاد آقای افسر آقایانی که موافقت قیام فرمائید

(عده برخاستند)

رئیس - تصویب شد پیشنهاد آقای ضیاء

ضیاء - بنده مسترد میدارم

رئیس - ماده الحاقیه پیشنهادی آقای افشار قبل از آن پیشنهاد آقای رضوی قرائت میشود

(بشرح آتی خوانده شد)

بنده پیشنهاد می کنم این مبلغ قسمت شود نصف برای معارف آذربایجان نصف برای معارف جنوب تخصیص داده شود

رضوی - بنده بدو اینطور فهمیدم که این قسمت برای بسط زبان فارسی است ولی از توضیحاتی که داده شد اینطور استنباط شد که برای برگردن آن موسساتی است که به هم خورده است و بنده عرض میکنم همان عیبی که در آذربایجان است که میخوانند در آنجا مدارس ابتدائی با غیر ابتدائی تشکیل بدهند و زبان آنها را تبدیل زبان فارسی کنند در جنوب هم همانطور است

(همه بین نمایندگان)

رضوی - هو نکتید اجازه بدهید حرفم را بگویم

(همه - صدای زنگ رئیس)

رئیس - استدعا میکنم موضوع زبان را مطرح نکنید بعلمت این که همه ایرانی هستند

رضوی - بنده اصلاً با تبعیض در مملکت مخالفم برای این که اگر بنشیند همه مالیات بدهند همه متساری الحقوقند و اگر مخارجی هم بشود باید برای همه جا بشود و چون در قسمت جنوب هم مدارس کم است از این جهت بنده پیشنهاد کردم که از این مبلغ بانزده هزار تومان برای آذربایجان تخصیص داده شود و بانزده هزار تومان برای جنوب تخصیص داده شود و اگر پیشنهاد می کردم که برای قسمت غرب تخصیص داده شود

میگفتند که میخواهد جلب منافع شخصی بکنند بنده راجع بآن قسمت صحبت نمیکنم برای این که شاید آنجا بقدری کمایات داشته باشد

از این جهت پیشنهاد کردم که نصف برای این جا و نصف برای آنجا تخصیص داده شود

وزیر عدلیه - بنده برای اطلاع آقایان

عرض میکنم این يك بولی نبوده است که از یکجائی پیدا شده باشد و بخوانند برایش يك خرجی درست کنند و بگویند که این بمصرف آذربایجان برسد اینطور نیست

این در نتیجه شدت احتیاج و شدن لزوم اصلاح معارف اینجاست و برای جلوگیری از انحلال موسسات معارفی آذربایجان و فرستادن معلم و بگرفتن رئیس لایق آنجا است

وزارت معارف چون احتیاج را حس کرد آنوقت از وزارت مالیه خواست و تصور هم نفرمائید که این مبلغ سهولت در وزارت مالیه و هبث تصویب شده است و اینجاست آمده است

خیر اینطور نیست بلکه دوروز هم وقت هبثت را گرفته و رسیدگی شده و از آن کلام معلوم شده است و باینکه تعهداتی در آنجا تصویب شده و امروز بمجلس آمده است و اگر يك بولی بود که از هوا رسیده بود امروز میگفتیم که تقسیم میکنیم نصفش را بیک طرف مملکت و نصف دیگر را بیک قسمت دیگر مملکت تخصیص میدهم

رئیس - رای گرفته میشود پیشنهاد آقای رضوی آقایانی که موافقت قیام فرمائید

(عده قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده الحاقیه پیشنهادی آقای افشار

(بشرح آتی خوانده شد)

ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد میکنم: ماده الحاقیه - از مبلغ بیست و پنج هزار تومان فوق پنج هزار تومان بمصرف مدارس شهر و توابع تبریز رسید و مابقی به تناسب بین ولایات آذربایجان توزیع خواهد شد

رئیس - بنده تصور میکنم این پیش نهاد مورد ندارد و رفع مسئولیت از وزیر معارف میکنند مملکت توضیح بدهید

افشار - همانطور که طهران مرکز مملکت ایران است و در کلیه موارد استفاده اش از سایر ایالات و ولایات بیشتر است همانطور هم مرکز های ایالات این استفاده را میکنند

يك بیست و پنج هزار تومان بمصرف آذربایجان تخصیص داده میشود و بجزرد اینکه این مبلغ تصویب شود يك قسمت عمده این مبلغ در شهر تبریز که نسبت بسایر نقاط احتیاجش کم تر است بمصرف برسد آنوقت بجای دیگر چیزی داده نمیشود

و بطوری که بنده اطلاع دارم در شهر ارومیه اجانب ۷۷ مدرسه دایر کرده اند و يك عقاید خیلی مضروبهاگی را در آنجا تبلیغ میکنند و در مقابل دو مدرسه مجلی در آنجا هست و فعلاً هم ده ما است حقوق معلمین آنها رسیده است و اگر مجلس این پیشنهاد بنده را قابل توجه نداند بنده قطع دارم که این مبلغ بمصرف

تبریز میرسد و بهمان دلیل که هر کس نزدیک بخاری است زودتر گرم میشود برای سایر نقاط ابتدا فائده ندارد

رئیس - آقای کفیل

کفیل معارف - بنده پیشنهاد آقایانی نمی توانم موافقت کنم

رئیس - رای گرفته میشود بماده الحاقیه آقای افشار آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمائید

(عده برخاستند)

رئیس - تصویب نشد ماده الحاقیه پیشنهادی آقای شیروانی (اینطور خوانده شد)

ماده الحاقیه ذیل پیشنهاد می شود

ماده الحاقیه - دولت مکلف است در بودجه ۱۳۰۵ معادل ۵۰ هزار تومان برای تأسیس مدارس ابتدائی در لرستان و خوزستان پیش بینی نماید

رئیس - این ماده الحاقیه اینجاست و درش نیست باید بعنوان طرح قانونی پیشنهاد شود

شیروانی - اینطور نیست بنده حق دارم توضیح بدهم

رئیس - قابل مطرح شدن نیست باید بر ترتیب طرح قانونی پیشنهاد دارم

شیروانی - اخطار نظامنامه دارم

رئیس - بفرمائید

شیروانی - مطابق نظامنامه هر وکیل حق دارد پیشنهاد کند

رئیس - مطابق کدام ماده

شیروانی - اجازه بفرمائید تا عرض کنم پیشنهادی که در مجلس میشود مطابق نظامنامه است یا خیر؟

اتحاد - این پیشنهاد خرج است

شیروانی - پیشنهاد خرج نیست هر وکیل حق دارد ماده الحاقیه پیشنهادی در مجلس بنماید و درش توضیح بدهد یا مجلس قابل توجه می داند یا رد می کنند

بنده این را يك سابقه غریبی می بینم رئیس - کسی که سمت خدمتگداری مجلس را دارد اومشول است که قوانین موضوعه و نظامات و سوابق مجلس را حفظ کند (صحیح است) خصوصاً در همین مجلس در چند مورد اینطور پیشنهادات شد و پذیرفته نشد بعد بعنوان طرح قانونی پیشنهاد شد

بنده مسئولیت زیادتر است ماده الحاقیه پیش نهادی آقای آقا سید یعوب

(اینطور خوانده شد)

ماده الحاقیه - وزارت معارف مکلف است که این مبلغ را برای تأسیس مدارس ابتدائی و متوسطه صرف نماید در غیر این مصرف مجاز نخواهد بود

آقا سید یعوب - بنده همیشه طرفدارم که مطابق معلوم شود اگر همانطور که آقای وزیر عدلیه حقیقت را بیان کردند

لایحه هم بهمان ترتیب آورده شده بود گمان نمی کنم محتاج باین همه صحبت و مذاکره میشد یعنی اگر از اول می گفتند که به واسطه از بین رفتن نیم عشر اوقاف ادارات معارفی آذربایجان تزلزل پیدا کرده است و دولت می خواهد آنها را تکمیل کند اینها هم مذاکره نمیشد

ما ما همه ذهنمان متوجه این است که معارف در آذربایجان بسط پیدا کند

يك نفر از آقایان می گفتند ترکی در صورتیکه هم زبان ایرانی است هیچ فرق نمیکند اینها تمام يك زبان است اینجا صحبت زبان نبود

بلکه صحبت بسط معارف بود

از اینجهت بنده در کمیسیون بودجه وقت کردم آقایانی که در کمیسیون بودجه هستند مستعزفند که من در این باب بجز دوت کردم برای اینکه يك مجلی پیدا کنیم برای بسط معارف در ایران مخصوصاً در آذربایجان که مردم بتوانند بسم الله الرحمن الرحیم و اسم پدر و مادرشان را بنویسند و در دهات و قصبات مدارس ابتدائی تشکیل شود

اگر نظر این باشد بنده رای میدهم آقای کفیل فرمودند که مدرسه متوسطه هم لازم داریم دارالمعلمین هم لازم داریم بنده هم موافقم آقا من رای میدهم که بمصرف ادارات معارفی آنجا برسد

حالا آقای خوئی هم به بنده حمله می کنند که مخالف خیر مخالف نیست بلکه مخالف این هستم يك بولی که برای آذربایجان معین می شود يك مشت طهرانی عقب آن بلند شوند و بر وند آن پول را بگیرند بنده میگویم این پول را بمصرف تعلیمات آذربایجان برسانند

بنده با تأسیس دارالمعلمین موافقم اما مدیر کل معین کنیم و برای اوسید و سیزده تومان معین کنیم مخالفم

این است که پیشنهاد کردم این بیست و پنج هزار تومان بمصرف مدارس و ابتدائی و متوسطه برسد این است حرف ما و رفقای ما

رئیس - آقای امامی (اجازه)

امامی - متأسفانه آقای آقا سید یعوب پیشنهاد هائی که در اینجا میشود توجه نمی فرمائید و تندی هم میکنند چه باید کرد لا بد باید تحمل کرد!

اگر ایشان به پیشنهاد آقای تقی زاده که آقای کفیل هم قبول کردند توجه می فرمودند دیگر ایشان پیشنهادی نمی فرمودند و استدعا می کنم که در يك قدم خیلی کوچکی که در این مجلس راجع بآذربایجان برداشته میشود بیش از این صحبت نشود

کفیل وزارت معارف - بنده ملتفت

نشدم که این اشکالات از کجا بنظر آقایان میرسد؟ بنده هم از ابتدا احقراق را عرض کردم و چیزی برخلاف حقیقت عرض نکردم و هر چه گفتم حقیقت بود

در آنجا يك مدرسه متوسطه هست و ما میخواهیم بآن عنوان دارالمعلمین داشته باشیم

البته وقتی يك مدرسه را بخوانند عنوان دارالمعلمین بآن بدهند لازم است که برای آن يك معلمین با بتری از تهران بفرستند و يك کلاس مخصوص هم در آنجا برای اصول تدریس تشکیل بدیم تا آن گردانی که از آنجا بیرون می آیند بتوانند در اطراف آذربایجان تدریس کنند

ما در آنجا نمیخواهیم يك مدارس متوسطه و عالیه تشکیل بدیم بلکه درین هائی که هستند می خواهیم تکمیل کنیم و مازاد آنهم صرف مدارس ابتدائی در نقاط مختلفه آذربایجان خواهد شد برای مخارج اداری هم که فرمودند بیش از يك عشر بمصرف مخارج اداری نرسد و بنده هم قبول کردم و تصور میکنم متر از عشر نفر مدبر و یک نفر معاون و یک نفر منشی بفرستیم فقط باید یک نفر رئیس معارف در آنجا بفرستیم و برترسی که در آنجا می رود باید حقوق کافی داد

زیرا باید یک نفر آدم شایسته باشد و هر قدر هم که بماند صرف مدارس خواهد شد و ضمناً باید مدرسه متوسطه آنجا هم مدرسه دارالمعلمین شود و اگر موفق شدیم دارالمعلمین هم تشکیل خواهیم داد

ما که نظری غیر از نظر به آقایان نداریم بنا بر این هیچ جات نکرانی باقی نخواهد بود

آقایان همه مستعزف هستند از وضعیت معارف آذربایجان در آنجا

مدارس عالی ندارند و موقعی هم بدست نیامده است که ما بخواهیم برای آنجا مدارس عالی تشکیل بدیم

بنابر این جای این حرف هائینست و این مبلغ هم مبلغ مهمی است که بشود بنظر بزرگ آمده است

رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید یعوب مشتمل بر دو قسمت است یکی تأسیس مدارس ابتدائی و یکی تأسیس مدارس متوسطه قسمت ابتدائیش که رد شد فقط اختصاص پیدا خواهد کرد بمدرسه متوسطه (خطاب به آقا سید یعوب) عرض شما هم همین است

آقا سید یعوب - مقصود من هر دو اش بود حالا استرداد میکنم

رئیس - پیشنهاد دیگر آقای شیروانی تبصره ایست قرائت می شود

(بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم تبصره ذیل ضمیمه شود

تبصره - بیست هزار تومان از مبلغ فوق باید صرف تأسیس مدارس ابتدائی در خوزستان شود

شیروانی - اولاً مطابق ماده ۶۳ نظامنامه در هر پیشنهادیکه یک نفر از کلام میکند حق دارند بطور اختصار توضیح بدهند و تعیین هم نکرده است که عبارت پیشنهاد چه طور باید باشد و بطور اطلاق نوشته شده است

حالا بوقت مای خواهیم یک قدم اصلاحی برای معارف برداریم این يك موضوع قابل تقدیمی است که باید همه رعایت کنند و یکی از مسائل هم از زیاد بودجه است که برای معارف هر جا باید اضافه بودجه منظور شود در این حال وقتی يك رعایت های مهمی می شود

ما باید بیک معل هائی بخصوص بیشتر توجه بمعارف داشته باشیم و یکی از آن معل هائی آذربایجان است که شخص بنده بیشتر از بیست مقاله در اطراف این مسئله نوشته ام ولی یکوقت ما می خواهیم يك قانون خصوصی برای يك گوشه مملکت وضع کنیم این را بنده مخالفم

بنده عرض می کنم وزارت معارف صلاح می داند بیست برابر اصفهان صد برابر کاشان برای معارف آذربایجان منظور کند؟ باید در جزه بودجه مملکتی معارف آذربایجان را زیاد تر منظور کند

تمام مملکت بودجه هایش متعادل المال است و يك شکل است همه جا مثلا بودجه معارفش شش هزار تومان است که حالا ما بیست و پنج هزار تومان برای معارف آذربایجان تعیین کنیم

در هر گوشه از مملکت مطابق وضعیت آنجا و گنجایش آنجا يك مبلغ بودجه برایش معین میشود بنده عرض می کنم وزارت معارف صلاح می داند که بودجه آذربایجان صد هزار تومان باشد در جزه بودجه پیشنهاد کنند و بااوردن مجلس و از تصویب مجلس بگذرانند يك قانون بخصوص برای يك گوشه مملکت وضع کردن بنده مخالفم

اگر چنانچه مجلس می خواهد يك چنین کاری بکند و يك سیاستی داخل در این قضیه شده است باید تمام اطراف سیاست رعایت شود و همانطور که شادریکجائی از نقطه نظر سرحدی در نظر دارید که معارفشان توسعه داشته باشد در تمام خوزستان که ابتدا آثار معارفی نیست

بنده عرض می کنم که باید همین نظر رعایت شود تا اینکه در همه چیز موازنه حفظ شود

والا اگر بنا باشد یک قانون اختصاصی برای آذربایجان بگذرد بنده هم فردا بک طرح قانونی برای اصفهان می آورم در مجلس و بطور اختصاص می گذرانم.

عدل - همین دیروز بود که قانون اختصاصی آورده بودی خود ترا میکشستی (صدای زنگ رئیس)

شیروانی - قانون اختصاصی نبود یک چیزی هم دستی بدلت می داد که چراغ روشن کند. پول دستی هم نمی خواست که خرج اداره کند و کس و کار خود ترا داخل در اداره کند می خواست چراغ روشن کند.

(صدای زنگ رئیس)

رئیس - خارج از موضوع است - شیروانی - خوزستان استرآباد و لرستان و خیلی سی از این جاها می هم در مملکت است که این ها مدرسه لازم دارد و از نظر نظری که شما فکر میکنید برای آنجا ما هم باید مدرسه دائر کنید.

آنوقت هم باینکه مکرر گفته شده است که ما مدرسه میخواهیم، ادارات مملکت بازمیکشند و خرج اداره آقای رهنما فرمودند صحیح نیست اسم مدرسه چهار کلاسه برده شود. بنده عرض میکنم صحیح است که اسم مدرسه سه کلاسه هم برده شود. ما همانطور که در اطراف ماشیهای تنبل پروری داریم منتظر خدمت درست میکنیم در آذربایجان هم میخواهیم همین کار را بکنیم.

(صدای زنگ)

رئیس - آقا خارج از موضوع است شیروانی - مملکت ما مدرسه ابتدائی میخواهد که تمام مردم درس بخوانند و این ماشیهای بی کار درست کن است و این پول هم مال مفتخورها است.

کنیل وزارت معارف - بنده اینجا خیلی بطور اختصار توضیح عرض میکنم به آقای شیروانی که خودشان مسبوقند که در کمیسیون بودجه برای توسعه معارف بازرگانه محلهائی در نظر گرفته شده است.

(قریب هفتاد هزار تومان) و این هفتاد هزار تومان هم در تقسیماتی که بنظر رسیده یک قسمت مال خوزستان است در این صورت دیگر نگرانی ندارد که میفرمایند این مبلغ بیست و پنج هزار تومان بیست هزار تومان هم مصرف خوزستان برسد و پنج هزار تومانش نماند برای آذربایجان البته آن تقسیماتی که عرض کردم می آید بمجلس و تصویب میشود و رفع نگرانی آقایان هم خواهد شد.

رئیس - رأی گرفته میشود باین پیشنهاد امامی - اجازه بفرمایند جواب عرض کنم.

رئیس - یک قسمت از مذاکراتشان

خارج از موضوع بود من عرض آقایان اخطار کردم. رأی گرفته میشود بپیشنهاد آقای شیروانی آقایان موافقین قیام فرمایند (کسی قیام نکرد)

رئیس - ردد شد. بپیشنهاد آقای تهرانی یک نفر متشدد شده پس میگیرید؟ تهرانی - خیر پس نمیگیرم رئیس - مورد ندارد مذاکرت قرائت میشود.

(شرح آئی خوانده شد)

ماده الحاقیه ذیل ترابپیشنهاد می نمایم. ماده الحاقیه - لااقل دو ثلث از وجه فوق باید به مصارف مدارس ابتدائی برسد.

رئیس - مدارس ابتدائی بطور مطلق ردد شد. آقا شیخ محمد تهرانی - بطور مطلق ردد شد. بنده دو ثلث معین کرده ام اجازه می فرمائید.

رئیس - بفرمائید تهرانی - در اینکه تمام آقایان میل دارند که خدمتی بمعارف آذربایجان کنند حرفی نیست در این جا اختلافات لفظی تولید شده خواهش می کنم این اختلافات لفظی را از بین برداریم که دانسته بیکدیگر نمی کرده باشیم.

بنده عقیده ام اینست که مدارس ابتدائی باید مجانی باشد و مدارس متوسطه را باید پول بدهند گاهی از اوقات ما یک قدم هائی خیلی بلند تر از اروپائی ها بر میداریم در صورتیکه مدارس مجانی عبارتست از مدارس ابتدائی.

بنده بپیشنهاد کردم که دولت از این پول که عبارت از چهارده هزار تومان باشد اختصاص داده شود بمدارس ابتدائی و ما بقی بمدارس عالی و متوسطه تخصیص داده شود.

رئیس - رأی میگیریم باین پیشنهاد آقایان موافقین قیام فرمایند. (چند نفری قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای دولت آبادی قرائت میشود. (شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم عبارت اینطور نوشته شود. از این مبلغ غیر از عشر که به مصرف نواقص اداری معارف آذربایجان میرسد ما بقی بمصرف توسعه تعلیمات عمومی در تمام نقاط مملکت و وسائل مقدماتی آن برسد.

رئیس - مقصودتان از تعلیمات عمومی فیر از تعلیمات ابتدائی است دولت آبادی - بلی. اجازه می فرمائید رئیس - بفرمائید دولت آبادی - من می ترسم که مذاکرات زیاد در اطراف این قضیه اصل

موضوع را از بین ببرد. این بود که این پیشنهاد را کردم وقتی یک بنائی را یک کسی می خواهد بسازد لااقل باید مقدمانش را درست کند بنده در آذربایجان بودم یک مدرسه متوسطه را که آقا اسم بردند بواسطه اینکه چند نفر بودند معلم خوب از تهران فرستاده بودند و حقوق زیاد هم به آنها می دادند آن مدرسه خیلی ترقی کرده بود و خیلی هم می توانست خدمت بمعارف آذربایجان بکند و آن معلمین تهرانی و آن برگشتند بتهران و در خود تبریز ممکن نشد بجای آنها معلمین انتخاب میکنند که بتوانند مدرسه متوسطه را اداره کنند.

در این صورت البته آن قسمت اولی که پیشنهاد شد که این پول بیش از عشر نباید بمصرف اداری برسد بنده کاملاً موافقم و خودم هم رأی دادم اما نه عشر دیگر را اگر بگوئیم تمامش را بمصرف مدارس سه کلاسه و چهار کلاسه و پنج کلاسه برسانند عملی نیست برای اینکه وقتی شما بخواهید این پول را بمصرف تعلیمات آذربایجان برسانید اگر بخواهید جمیع معلمین را از تهران بفرستید ده برابر این پول هم کفایت نمیکند پس باید لااقل یک نفر آدم کافی لایق فرستاده شود آنجا برای اداره کردن معارف آذربایجان و یک مبلغی باید به او حقوق داد و فرستاد که بلافاصله شروع بتأسیس دارالمعلمین های ابتدائی و دارالمعلمیات آنها بتوانند معلمین و عملیاتی که در شهر تهیه می شود باطراف بفرستند این عباراتی که در اینجا نوشته شده است که نه عشر دیگر بمصرف توسعه تعلیمات عمومی و مقدمات آنها برسد.

مقدمات آنها همان دارالمعلمین ها و دارالمعلمیات هائی است که باید تأسیس شود و موجبات ایجاد مدرسه ابتدائی را فراهم سازد.

این دارالمعلمین ها و دارالمعلمیات ها خودش مدارس متوسطه است. پس باین عبارت اگر نوشتیم هم مدارس متوسطه داریم هم مدارس ابتدائی هم در تمام نقاط آذربایجان که اختصاص بیک شهر و دوشهر نداشته باشد مدرسه خواهیم داشت و باینجه بود که بنده این پیشنهاد با هم را کردم که نظر همه آقایان تأمین شده باشد.

رئیس - رأی گرفته میشود بپیشنهاد آقای دولت آبادی آقایانی که موافقند قیام فرمایند. (کسی قیام نکرد)

رئیس - ردد شد. پیشنهاد آقای شریعت زاده

موضوع را از بین ببرد. این بود که این پیشنهاد را کردم وقتی یک بنائی را یک کسی می خواهد بسازد لااقل باید مقدمانش را درست کند بنده در آذربایجان بودم یک مدرسه متوسطه را که آقا اسم بردند بواسطه اینکه چند نفر بودند معلم خوب از تهران فرستاده بودند و حقوق زیاد هم به آنها می دادند آن مدرسه خیلی ترقی کرده بود و خیلی هم می توانست خدمت بمعارف آذربایجان بکند و آن معلمین تهرانی و آن برگشتند بتهران و در خود تبریز ممکن نشد بجای آنها معلمین انتخاب میکنند که بتوانند مدرسه متوسطه را اداره کنند.

در این صورت البته آن قسمت اولی که پیشنهاد شد که این پول بیش از عشر نباید بمصرف اداری برسد بنده کاملاً موافقم و خودم هم رأی دادم اما نه عشر دیگر را اگر بگوئیم تمامش را بمصرف مدارس سه کلاسه و چهار کلاسه و پنج کلاسه برسانند عملی نیست برای اینکه وقتی شما بخواهید این پول را بمصرف تعلیمات آذربایجان برسانید اگر بخواهید جمیع معلمین را از تهران بفرستید ده برابر این پول هم کفایت نمیکند پس باید لااقل یک نفر آدم کافی لایق فرستاده شود آنجا برای اداره کردن معارف آذربایجان و یک مبلغی باید به او حقوق داد و فرستاد که بلافاصله شروع بتأسیس دارالمعلمین های ابتدائی و دارالمعلمیات آنها بتوانند معلمین و عملیاتی که در شهر تهیه می شود باطراف بفرستند این عباراتی که در اینجا نوشته شده است که نه عشر دیگر بمصرف توسعه تعلیمات عمومی و مقدمات آنها برسد.

مقدمات آنها همان دارالمعلمین ها و دارالمعلمیات هائی است که باید تأسیس شود و موجبات ایجاد مدرسه ابتدائی را فراهم سازد.

این دارالمعلمین ها و دارالمعلمیات ها خودش مدارس متوسطه است. پس باین عبارت اگر نوشتیم هم مدارس متوسطه داریم هم مدارس ابتدائی هم در تمام نقاط آذربایجان که اختصاص بیک شهر و دوشهر نداشته باشد مدرسه خواهیم داشت و باینجه بود که بنده این پیشنهاد با هم را کردم که نظر همه آقایان تأمین شده باشد.

رئیس - رأی گرفته میشود بپیشنهاد آقای دولت آبادی آقایانی که موافقند قیام فرمایند. (کسی قیام نکرد)

(شرح آئی قرائت شد)

تبرسه. نصف مبلغ مزبور برای توسعه مدارس متوسطه اختصاص داده میشود و برای تهیه معلمین کافی باید مدارس مذکوره موافق ترتیب و اصول معموله در دارالمعلمین تدریس شود شریعت زاده - اگر چه بنده متأسفانه

در موقتی این پیشنهاد را تقدیم کردم که پیشترهای زیادی که بنظر من موقتیت نداشته باشد بود و آقایان کسلسل شده بودند. در هر صورت این پیشنهاد عملی است. البته توسعه معارف در مملکت منوط بدانشن معلم است.

اگر فرضاً ما یک اعتبار زیادی در بودجه منظور بداریم و در سراسر آذربایجان بخواهیم مدارس ابتدائی را توسعه بدهیم تصدیق باید کرد که بدون داشتن معلم خوب آن پول بی اثر است.

بنابرین نظر باینکه آقایان نمایندگان معترم علاقه مندهستند که در آتیبه نزدیک در آذربایجان بوسائل مختلفه تعلیمات ابتدائی توسعه پیدا کند و حصول این مطلب محتاج بوجود معلمین است لهذا بنده اینطور پیشنهاد کردم دیگر بسته است بنظر آقایان.

رئیس - آقای آقا میرزا شهاب (اجازه)

آقا میرزا شهاب - (در محل نطق) بنده مخصوصاً باین آمدم که جلب توجه آقایان نمایندگان را بیشتر کنم و شاید در ضمن استدعا کنم که بپیشنهادات خانته بدهند.

پیشنهاد آقای شریعت زاده در جای خودش قابل توجه است ولی اینرا باید در شورورای عالی معارف مطرح بکنند یا در تشکیلات معارف مطرح شود و این اصلاحات در آنجا باید بشود.

البته ما دارالمعلمین میخواهیم این مسئله مسلم است. ما رام که معلم نداشته باشیم مدرسه معنی ندارد ولی حالا باینکه جزئی مبلغی که برای نواقص معارف آذربایجان میخواهیم منظور کنیم این غیر عملی است که چند دارالمعلمین درست کنیم باچه وجه درست کنیم

بنده حقیقه تمام آقایان نمایندگان را معارف خواه میدانم ولی معروف است که از هول حلیم درد یک می افتند. آقایان هم از شدت اشتیاقشان بمعارف یک چیز هائی میگویند که اصل موضوع را از بین میبرد این یک لایحه خیلی ساده ایست که بیست و پنج هزار تومان کمک بمعارف آذربایجان بشود یکی میگوید برای یک گوشه مملکت من حاضر نیستم رأی بدهم خوب اگر فردا پیشنهاد کردند سداهاوزرا ببنده بنده هم مخالفت می کنم و میگویم این مال یک

گوشه مملکت است و باید یک سدی بست که یکسره هم بکرمان برسد (خنده نمایندگان)

ما از اول سال تا امروز بیست و سه میلیون رأی دادیم و بنده در اینجا بوقع میدانم که این عرض را بکنم و در کمیسیون هم همیشه اظهار کرده ام و در خارج هم گفته ام

عقیده ام هم اینست بر بودجه معارف هر قدر بهر اسم و رسم اضافه شود و لو بطوریکه آقای آقا سید یعقوب فرمودند که یکمده هم اظهار بر روند و خورده شود باز خوب است. البته وقتی که معارف بودجه پیدا کرد ولو اینکه اول مبلغ زیادی صرف اداره بنده از آقای شریعت زاده استدعا میکنم که این پیشنهاد را مسترد بدارند و از آقایان هم تمنا میکنم که باین پیشنهادات خانته بدهند

رئیس - رأی می گیریم افسر - بنده پیشنهاد دارم رئیس - پیشنهادها مورد ندارد افسر - مورد دارد رئیس - تشخیص اینکه مورد دارد یا ندارد با کی است؟ جمعی از نمایندگان - بسا رئیس است.

رئیس - پیش نهاد شما دیگر مورد ندارد برای اینکه توسعه تعلیمات ابتدائی بوده است و تأسیس دارالمعلمین در ضمن همه پیشنهادها ردد شده است رأی گرفته می شود بماده واحده بضمیمه تبصره با ورقه

ورقه سفید علامت قبول ورقه کبود علامت رد (اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس - اخذ آراء بعمل تمام شد (استخراج آراء بعمل آمده نتیجه بطریق ذیل حاصل شد)

ورقه سفید علامت قبول ۶۹ ورقه کبود علامت رد

رئیس - همه حضار هشتاد و پنج به اکثریت شصت و نه رأی تصویب شد.

اسامی موافقین آقایان: سید عبدالعلی میرزائی. سید کاظم یزدی. میرزا رضاخان افشار. میرزا شهاب الدین. یحیی خان زنکنه. سیف الله خان کبکندی. میرزا عبدالله خان معتمد. شیخ جلال الدین. سید محمدعلی شوشتری.

سهراب خان ساکنیان. میرزا آقاخان عصر انقلاب. میرزا احمد خان اشکر. سید علاءالدین بهجانی. میرزا مهدی خان زاهدی.

کی استوان. میرزا زین العابدین رهنما. سید کاظم خان اتحاد. میرزا.

سید عبدالحمید مدرس - میرزا حبیب الله خان که اووند. سید ابوالنوح. میرزا رضاخان حکمت شیخ محمدعلی الموتی ثابت. حاج میرزا یحیی دولت آبادی. آقا سید حسن تقی زاده. حاج آقا اسمعیل عراقی. فتح الله میرزا هرمزی.

میرزا عطاءالله خان روحی. سلیم ایزدی. میرزا محمد حسین صدرائی. میرزا محمود خان وحید. علی خان اعظمی. میرزا احمد خان شریعت زاده. دکتر حسین خان بهرامی. غلامحسین میرزا مسعود. میرزا عبدالعزیز مرقی. میرزا آقاخان دیوان بیگی محمد ولی میرزا فیروز

حسین الله خان شادلو. میرزا محمد خان معظمی. ارباب کیخسرو شاهرخ. میرزا جواد خان خوشی. میرزا هلی خان خطیبی. آقا رضا تجدد. میرزا محمد تقی ذوالقدر. میرزا عبدالله یاسائی. میرزا سید حسن کاشانی. محمد تقی خان احمد اکبر میرزا. میرزا یوسف خان قائم مقام. میرزا محمد نجابت

حسینعلی خان فرمند. آقا سید حسن مدرس. میرزا علی کارزونی. هانم آقا. رضا مهدوی. میرزا حسین خان اسفندیاری. دکتر آقایان. آقا سید ابراهیم ضیاء. میرزا صادق خان اکبر. دکتر ضیائی. شیخ الاسلام ملابری. امیر حسین خان - بختیاری. حاج میرزا علی رضا قمی. میرزا سید حسینخان زعبی. شیخ محمد علی - طهرانی. محمد ولی خان اسدی. حاج میرزا احمد خان اتابکی. طباطبائی دیبیا. دکتر محمدخان مصدق

اسم مخالف - شیروانی رئیس - آقایان موافقین لایحه وزیر عدلیه مطرح شود؟ معاون وزارت مالیه - بنده فقط دو فقره لایحه خواستم تقدیم کنم یکی مربوط است به حذف حقوق دکتر محمد خان شیخ و برقراری برای خرج تحصیل برای همشیره زاده اش یکی هم لایحه ایست برای اعزام نماینده در نمایشگاه قیلادمی که در پنج شش ماه دیگر منعقد خواهد شد و برای محصولات و منسوجات تمام عالم تشکیل میشود

رئیس - بکمیسیون های مربوطه ارجاع خواهد شد وزیر عدلیه - بنده قبل از اینکه آقایان تشریف ببرند تشکرات خودم را از آقایان اعضاء محترم کمیسیون عدلیه بعرض میرسانم که حقیقه در این مدت خیلی بیش از آنچه انتظار بوده است در گذراندن قوانین مربوط به عدلیه اهتمام فرموده اند و حالا هم امیدوار هستم که در آتیبه تا یکدرجه با گذشتن قانون جزا و بعضی قوانین دیگر بتوانیم رفع نواقصی که موجود است فراهم بیاوریم

حائری زاده - قصد بنده هم اینست که یک شور بشود حالا بهر شکلی که صلاح میدانند بنده هم عرضی ندارم رئیس - برای احتیاط اگر بخواهید باید رأی بگیریم ولی عده کثافی نیست وزیر عدلیه - چون عده کافی نیست و بعضی از آقایان هم تشریف برده اند بنده استدعا می کنم لایحه که تقدیم شده است برای جلسه آتیبه اول دستور باشد و بعد هم استدعا میکنم لایحه مسیویرنی را در جلسه آتیبه قرار بدهند

رئیس - آقای رهنما (اجازه) رهنما - در دستور عرض داشتم رئیس - آقای روحی روحی - بنده میخواستم از آقایان تقاضا کنم لایحه دفع آفات حیوانی چیز مهمی است در جلسه آتیبه جزو دستور شود.

رئیس - عجالتاً میشود رأی گرفت فقط پیشنهاد آقای وزیر عدلیه نسبت بان ماده واحده که مجلس قبول کرد جزو دستور جلسه آتیبه است بعد هم همان دستور سابق که مجلس معین کرده است نهایت اگر آقایان بخواهند دستور تجدید خواهد شد جلسه آتیبه هم روز سه شنبه ساعت قبل از ظهر خواهد بود

(مجلس یکساعت بعد از ظهر ختم شد) رئیس مجلس شورای ملی سید محمد تدین منشی منشی م. شهاب علی خطیبی

رئیس - رأی گرفته میشود باین پیشنهاد امامی - اجازه بفرمایند جواب عرض کنم.

رئیس - یک قسمت از مذاکراتشان